

ZAKON

O POTVRĐIVANJU EVROPSKE POVELJE O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Član 1.

Potvrđuje se Evropska povelja o lokalnoj samoupravi koja je sačinjena u Strazburu, 15. oktobra 1985. godine, na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Povelje u originalu na engleskom i u prevodu na srpski jezik, glasi:

"EUROPEAN CHARTER OF LOCAL SELF-GOVERNMENT

Strasbourg, 15.X.1985

PREAMBLE

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

Considering that one of the methods by which this aim is to be achieved is through agreements in the administrative field;

Considering that the local authorities are one of the main foundations of any democratic regime;

Considering that the right of citizens to participate in the conduct of public affairs is one of the democratic principles that are shared by all member States of the Council of Europe;

Considering that it is at local level that this right can be most directly exercised;

Convinced that the existence of local authorities with real responsibilities can provide an administration which is both effective and close to the citizen;

Aware that the safeguarding and reinforcement of local self-government in the different European countries is an important contribution to the construction of a Europe based on the principles of democracy and the decentralisation of power;

Asserting that this entails the existence of local authorities endowed with democratically constituted decision-making bodies and possessing a wide degree of autonomy with regard to their responsibilities, the ways and means by which those responsibilities are exercised and the resources required for their fulfilment,

Have agreed as follows:

Article 1

The Parties undertake to consider themselves bound by the following articles in the manner and to the extent prescribed in Article 12 of this Charter.

PART I

Article 2 – Constitutional and legal foundation for local self-government

The principle of local self-government shall be recognised in domestic legislation, and where practicable in the constitution.

Article 3 – Concept of local self-government

1. Local self-government denotes the right and the ability of local authorities, within the limits of the law, to regulate and manage a substantial share of public affairs under their own responsibility and in the interests of the local population.

2. This right shall be exercised by councils or assemblies composed of members freely elected by secret ballot on the basis of direct, equal, universal suffrage, and which may possess executive organs responsible to them. This provision shall in no way affect recourse to assemblies of citizens, referendums or any other form of direct citizen participation where it is permitted by statute.

Article 4 – Scope of local self-government

1. The basic powers and responsibilities of local authorities shall be prescribed by the constitution or by statute. However, this provision shall not prevent the attribution to local authorities of powers and responsibilities for specific purposes in accordance with the law.

2. Local authorities shall, within the limits of the law, have full discretion to exercise their initiative with regard to any matter which is not excluded from their competence nor assigned to any other authority.

3. Public responsibilities shall generally be exercised, in preference, by those authorities which are closest to the citizen. Allocation of responsibility to another authority should weigh up the extent and nature of the task and requirements of efficiency and economy.

4. Powers given to local authorities shall normally be full and exclusive. They may not be undermined or limited by another, central or regional, authority except as provided for by the law.

5. Where powers are delegated to them by a central or regional authority, local authorities shall, insofar as possible, be allowed discretion in adapting their exercise to local conditions.

6. Local authorities shall be consulted, insofar as possible, in due time and in an appropriate way in the planning and decision-making processes for all matters which concern them directly.

Article 5 – Protection of local authority boundaries

Changes in local authority boundaries shall not be made without prior consultation of the local communities concerned, possibly by means of a referendum where this is permitted by statute.

Article 6 – Appropriate administrative structures and resources for the tasks of local authorities

1. Without prejudice to more general statutory provisions, local authorities shall be able to determine their own internal administrative structures in order to adapt them to local needs and ensure effective management.

2. The conditions of service of local government employees shall be such as to permit the recruitment of high-quality staff on the basis of merit and competence; to this end adequate training opportunities, remuneration and career prospects shall be provided.

Article 7 – Conditions under which responsibilities at local level are exercised

1. The conditions of office of local elected representatives shall provide for free exercise of their functions.

2. They shall allow for appropriate financial compensation for expenses incurred in the exercise of the office in question as well as, where appropriate, compensation for loss of earnings or remuneration for work done and corresponding social welfare protection.

3. Any functions and activities which are deemed incompatible with the holding of local elective office shall be determined by statute or fundamental legal principles.

Article 8 – Administrative supervision of local authorities' activities

1. Any administrative supervision of local authorities may only be exercised according to such procedures and in such cases as are provided for by the constitution or by statute.

2. Any administrative supervision of the activities of the local authorities shall normally aim only at ensuring compliance with the law and with constitutional principles. Administrative supervision may however be exercised with regard to expediency by higher-level authorities in respect of tasks the execution of which is delegated to local authorities.

3. Administrative supervision of local authorities shall be exercised in such a way as to ensure that the intervention of the controlling authority is kept in proportion to the importance of the interests which it is intended to protect.

Article 9 – Financial resources of local authorities

1. Local authorities shall be entitled, within national economic policy, to adequate financial resources of their own, of which they may dispose freely within the framework of their powers.

2. Local authorities' financial resources shall be commensurate with the responsibilities provided for by the constitution and the law.

3. Part at least of the financial resources of local authorities shall derive from local taxes and charges of which, within the limits of statute, they have the power to determine the rate.

4. The financial systems on which resources available to local authorities are based shall be of a sufficiently diversified and buoyant nature to enable them to keep pace as far as practically possible with the real evolution of the cost of carrying out their tasks.

5. The protection of financially weaker local authorities calls for the institution of financial equalisation procedures or equivalent measures which are designed to correct the effects of the unequal distribution of potential sources of finance and of the financial burden they must support. Such procedures or measures shall not diminish the discretion local authorities may exercise within their own sphere of responsibility.

6. Local authorities shall be consulted, in an appropriate manner, on the way in which redistributed resources are to be allocated to them.

7. As far as possible, grants to local authorities shall not be earmarked for the financing of specific projects. The provision of grants shall not remove the basic freedom of local authorities to exercise policy discretion within their own jurisdiction.

8. For the purpose of borrowing for capital investment, local authorities shall have access to the national capital market within the limits of the law.

Article 10 – Local authorities' right to associate

1. Local authorities shall be entitled, in exercising their powers, to co-operate and, within the framework of the law, to form consortia with other local authorities in order to carry out tasks of common interest.

2. The entitlement of local authorities to belong to an association for the protection and promotion of their common interests and to belong to an international association of local authorities shall be recognised in each State.

3. Local authorities shall be entitled, under such conditions as may be provided for by the law, to co-operate with their counterparts in other States.

Article 11 – Legal protection of local self-government

Local authorities shall have the right of recourse to a judicial remedy in order to secure free exercise of their powers and respect for such principles of local self-government as are enshrined in the constitution or domestic legislation.

PART II – MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 12 – Undertakings

1. Each Party undertakes to consider itself bound by at least twenty paragraphs of Part I of the Charter, at least ten of which shall be selected from among the following paragraphs:

- Article 2,
- Article 3, paragraphs 1 and 2,
- Article 4, paragraphs 1, 2 and 4,
- Article 5,
- Article 7, paragraph 1,
- Article 8, paragraph 2,
- Article 9, paragraphs 1, 2 and 3,
- Article 10, paragraph 1,
- Article 11.

2. Each Contracting State, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, shall notify to the Secretary General of the Council of Europe of the paragraphs selected in accordance with the provisions of paragraph 1 of this article.

3. Any Party may, at any later time, notify the Secretary General that it considers itself bound by any paragraphs of this Charter which it has not already accepted under the terms of paragraph 1 of this article. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the ratification,

acceptance or approval of the Party so notifying, and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the receipt of the notification by the Secretary General.

Article 13 – Authorities to which the Charter applies

The principles of local self-government contained in the present Charter apply to all the categories of local authorities existing within the territory of the Party. However, each Party may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the categories of local or regional authorities to which it intends to confine the scope of the Charter or which it intends to exclude from its scope. It may also include further categories of local or regional authorities within the scope of the Charter by subsequent notification to the Secretary General of the Council of Europe.

Article 14 – Provision of information

Each Party shall forward to the Secretary General of the Council of Europe all relevant information concerning legislative provisions and other measures taken by it for the purposes of complying with the terms of this Charter.

PART III

Article 15 – Signature, ratification and entry into force

1. This Charter shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. This Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which four member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Charter in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

3. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 16 – Territorial clause

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Charter shall apply.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Charter to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 17 – Denunciation

1. Any Party may denounce this Charter at any time after the expiration of a period of five years from the date on which the Charter entered into force for it. Six months' notice shall be given to the Secretary General of the Council of Europe. Such denunciation shall not affect the validity of the Charter in respect of the other Parties provided that at all times there are not less than four such Parties.

2. Any Party may, in accordance with the provisions set out in the preceding paragraph, denounce any paragraph of Part I of the Charter accepted by it provided that the Party remains bound by the number and type of paragraphs stipulated in Article 12, paragraph 1. Any Party which, upon denouncing a paragraph, no longer meets the requirements of Article 12, paragraph 1, shall be considered as also having denounced the Charter itself.

Article 18 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c. any date of entry into force of this Charter in accordance with Article 15;
- d. any notification received in application of the provisions of Article 12, paragraphs 2 and 3;
- e. any notification received in application of the provisions of Article 13;
- f. any other act, notification or communication relating to this Charter.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Charter.

Done at Strasbourg, this 15th day of October 1985, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

EVROPSKA POVELJA O LOKALNOJ SAMOUPRAVI¹

(Strazbur, 15. oktobar 1985)

Države članice Saveta Evrope, potpisnice ovog dokumenta,

Smatrajući da je cilj Saveta Evrope da postigne veće jedinstvo svojih članica u očuvanju i ostvarenju idealja i principa koji predstavljaju njihovo zajedničko nasleđe;

---

¹Ovaj akt Saveta Evrope (ETC No. 122) usvojen je i otvoren za potpisivanje 15. oktobra 1985. godine, a stupio je na snagu 1. septembra 1988. godine.

Povelju je prihvatio (ratifikacija, pristupanje) najveći deo zemalja – članica Saveta Evrope: Austrija (1987), Bugarska (1995), Češka (1999), Danska (1988), Estonija (1994), Finska (1991), Grčka (1989), Holandija (1991), Hrvatska (1997), Island (1991), Italija (1990), Kipar (1988), Letonija (1996), Lihtenštajn (1988), Litvanija (22. juna 1999), Luksemburg (1987), Mađarska (1994), Makedonija (1997), Malta (1993), Moldavija (1997), SR Nemačka (1988), Norveška (1989), Poljska (1993), Portugal (1990), Rumunija (1998), Rusija (1998), Slovenija (1996), Španija (1988), Švedska (1989), Turska (1992), Ukrajina (1997) i Velika Britanija (1998).

Verujući da je jedan od metoda kojim se ovaj cilj može ostvariti postizanje sporazuma na administrativnom planu;

Imajući u vidu da su lokalne vlasti jedna od glavnih osnova svakog demokratskog sistema;

Smatrajući da je pravo građana da obavljaju javne poslove jedan od osnovnih demokratskih principa zajedničkih svim državama članicama Saveta Evrope;

Uverene da se ova prava najneposrednije mogu ostvariti na lokalnom nivou;

Uverene da se kroz lokalne organe vlasti sa stvarnim odgovornostima može obezbediti administracija koja je i efikasna i bliska građanima;

Znajući da je očuvanje i unapređivanje lokalne samouprave u različitim evropskim zemljama važan doprinos izgradnji Evrope zasnovane na principima demokratije i decentralizacije vlasti;

Smatrajući da je za ovo neophodno postojanje lokalnih organa vlasti koji imaju demokratski konstituisana tela za odlučivanje i širok stepen autonomije u pogledu svojih odgovornosti, a takođe i puteve i načine za ostvarivanje tih odgovornosti i sredstava koja su neophodna za njihovo ostvarenje,

Složile su se o sledećem:

Član 1.

Države ugovornice će sebe smatrati obaveznim prema sledećim članovima u skladu sa načinom i u obimu navedenom u članu 12. ove povelje.

deo I

Član 2.

Ustavni i pravni osnov lokalne samouprave.

Princip lokalne samouprave biće priznat u domaćem zakonodavstvu i, ako je moguće, u ustavu.

Član 3.

Koncept lokalne samouprave

1. Lokalna samouprava označava pravo i sposobnost lokalnih vlasti da, u okviru zakonskih ograničenja, uređuju poslove i upravljaju bitnim delom javnih poslova pod svojom odgovornošću i u interesu lokalnog stanovništva.

2. Ovo pravo će vršiti saveti ili skupštine, sastavljene od članova koji su slobodno izabrani tajnim glasanjem na osnovu neposrednog, ravnopravnog i opšteg prava glasa, koji mogu imati izvršne organe koji su njima odgovorni. Ovom odredbom ni na koji način se ne otklanja mogućnost skupštine, referendumu ili bilo kog drugog oblika neposrednog učešća tamo gde su oni statutom dozvoljeni.

Član 4.

Obim lokalne samouprave

1. Osnovna ovlašćenja i odgovornost lokalnih organa vlasti treba da budu predviđeni ustavom ili statutom. Međutim, ova odredba ne sprečava davanje ovlašćenja i odgovornosti lokalnim vlastima za specifične svrhe, u skladu sa zakonom.

2. Lokalne vlasti, u okviru zakonskih ograničenja, imaju punu slobodu odlučivanja o inicijativama u vezi sa bilo kojim pitanjem koje nije isključeno iz njihove nadležnosti ili dodeljeno nekoj drugoj instanci.

3. Javne poslove će prvenstveno obavljati oni organi vlasti koji su najbliži građanima. Ustupanje poslova drugom organu vlasti trebalo bi da se zasniva na proceni obima i prirode zadatka i zahteva u pogledu efikasnosti uprave i funkcionisanja privrede.

4. Ovlašćenja data lokalnoj vlasti će po pravilu biti potpuna i ekskluzivna. Ona ne smeju biti narušavana ili ograničena drugom, centralnom ili regionalnom vlašću, osim u skladu sa zakonom.

5. Tamo gde su im ovlašćenja dodeljena od strane centralne ili regionalne vlasti, lokalnim organima vlasti će, u meri u kojoj je to moguće, biti data puna sloboda odlučivanja u prilagođavanju svojih aktivnosti lokalnim uslovima.

6. Lokalni organi vlasti će biti konsultovani, u meri u kojoj je to moguće, i u pravo vreme i na odgovarajući način prilikom planiranja i odlučivanja o svim pitanjima koja ih se direktno tiču.

Član 5.

Zaštita granica lokalne vlasti

Promene u razgraničenju lokalnih organa vlasti neće biti vršene bez prethodne konsultacije lokalne zajednice o kojoj je reč, po mogućnosti putem referendumu, tamo gde je to omogućeno statutom.

Član 6.

Administrativna struktura i sredstva za obavljanje zadataka lokalnih organa vlasti:

1. Ne dovodeći u pitanje opštije statutarne odredbe, lokalne vlasti mogu da odrede sopstvenu unutrašnju administrativnu strukturu kako bi je prilagodili lokalnim potrebama i obezbedile efikasnu upravu.

2. Uslovi službovanja zaposlenih u lokalnim organima vlasti biće takvi da omoguće angažovanje osoblja visokog kvaliteta na osnovu vrednosti i kompetentnosti; u tu svrhu treba stvoriti adekvatne mogućnosti za obrazovanje, naknade i izglede za napredovanje u karijeri.

Član 7.

Uslovi vršenja ovlašćenja na lokalnom nivou

1. Uslovi pod kojim rade predstavnici izabrani na lokalnom nivou treba da su takvi da obezbeđuju slobodno obavljanje njihovih funkcija.

2. Oni treba da obuhvate odgovarajuću finansijsku nadoknadu troškova koji nastanu u toku obavljanja posla o kome je reč, kao i nadoknadu, tamo gde je to moguće, za gubitak zarade ili plate za posao koji je obavljen i odgovarajuću zaštitu socijalnog osiguranja.

3. Sve funkcije i aktivnosti za koje se smatra da su nespojive sa zauzimanjem lokalnog izbornog položaja biće određene statutom ili osnovnim pravnim principima.

Član 8.

Administrativni nadzor nad aktivnostima lokalnih organa vlasti

1. Bilo kakav administrativni nadzor nad lokalnim organima vlasti može biti ostvaren samo u skladu sa procedurama i u slučajevima koji su predviđeni ustavom ili statutom.

2. Svaki administrativni nadzor nad aktivnostima lokalnih organa vlasti po pravilu će imati za cilj samo da obezbedi usaglašenost sa zakonom i ustavnim načelima. Međutim, više instance vlasti mogu obaviti administrativni nadzor u vezi sa celishodnošću u pogledu zadatka čije izvršavanje je povereno lokalnim organima vlasti.

3. Administrativni nadzor nad lokalnim organima vlasti vršiće se tako da obezbedi da intervencija kontrolne vlasti bude u srazmeri sa značajem interesa koji treba da štiti.

Član 9.

Finansijska sredstva lokalnih organa vlasti

1. Lokalni organi vlasti imaju pravo, u okviru nacionalne ekonomske politike, na adekvatna sopstvena finansijska sredstva kojima mogu slobodno da raspolažu u okviru svojih ovlašćenja.

2. Finansijska sredstva lokalnih organa vlasti biće određena u skladu sa ovlašćenjima koja su predviđena ustavom i zakonom.

3. Deo, a ako je moguće i sva finansijska sredstva lokalnih organa vlasti, treba da potiču od lokalnih poreza i taksa čiju visinu oni mogu da odrede u okviru ograničenja datih statutom.

4. Finansijski sistemi na kojima počivaju izvori koji pripadaju lokalnim vlastima biće u dovoljnoj meri široki i adaptibilni kako bi im se omogućilo da u meri u kojoj je to praktično moguće drže korak sa stvarnim rastom troškova vezanih za obavljanje njihovih obaveza.

5. Zaštita finansijski slabijih lokalnih organa vlasti zahteva instituciju finansijskog izjednačavanja procedura ili slične mere koje treba da koriguju efekte nejednake raspodele potencijalnih izvora finansiranja i finansijskog tereta kome treba da pruže podršku. Takve procedure ili mere neće umanjiti slobodu odlučivanja lokalnih organa vlasti koju oni imaju u okviru sopstvenih sfera odgovornosti.

6. Lokalni organi vlasti biće konsultovani na odgovarajući način o tome kako da im se dodeljuju preraspoređena sredstva.

7. Subvencije lokalnim organima vlasti neće biti, koliko god je to moguće, namenjene finansiranju određenih projekata. Provizija od subvencija neće ukloniti osnovno pravo lokalnih organa vlasti da u okviru svoje nadležnosti imaju slobodu političkog odlučivanja.

8. U svrhu pozajmljivanja radi kapitalnog investiranja, lokalni organi vlasti imaće pristup nacionalnom tržištu kapitala u okviru zakonskih mogućnosti.

Član 10.

Pravo lokalnih organa vlasti na udruživanje

1. Lokalni organi vlasti imaju pravo da u vršenju svojih dužnosti sarađuju i u okviru zakona stvaraju konzorcijume sa drugim lokalnim organima vlasti u cilju ostvarenja zadatka od zajedničkog interesa.

2. Pravo lokalnih organa vlasti da pripadaju asocijaciji radi zaštite i promocije njihovih zajedničkih interesa i da pripadaju međunarodnoj asocijaciji lokalnih organa vlasti biće priznato u svakoj državi.

3. Lokalni organi vlasti imaju pravo da, pod uslovima predviđenim zakonom, sarađuju sa odgovarajućim lokalnim organima vlasti u drugim državama.

Član 11.

Pravna zaštita organa lokalne samouprave

Lokalni organi vlasti imaće pravo da pribegnu žalbi kod suda kako bi obezbedili slobodno sprovođenje svojih ovlašćenja i poštovanje principa lokalne samouprave koji su ugrađeni u ustav ili domaće zakonodavstvo.

DEO II

OSTALE ODREDBE

Član 12.

Obaveze

1. Svaka država ugovornica saglasna je da se smatra vezanom prihvatanje odredaba najmanje dvadeset stavova prvog dela ove povelje, od kojih će bar deset biti odabранo među sledećim stavovima:

- član 2,
- član 3, stavovi 1. i 2,
- član 4, stavovi, 1, 2. i 4,
- član 5,
- član 7, stav 1,
- član 8, stav 2,
- član 9, stavovi 1, 2. i 3,
- član 10, stav 1,
- član 11.

2. Svaka država ugovornica prilikom deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja, obavestiće generalnog sekretara Saveta Evrope o stavovima koje je odabrala u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana.

3. Svaka strana može, u bilo koje vreme kasnije, da obavesti generalnog sekretara da se smatra vezanom bilo kojim stavom ove povelje koji još nije prihvatile u skladu sa stavom 1. ovog člana. Ovakve obaveze date naknadno smatraće se integralnim delom ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja strane koja daje notifikaciju i imaće isto dejstvo sa prvim danom meseca koji sledi po isteku perioda od tri meseca nakon datuma kada je generalni sekretar primio notifikaciju.

Član 13.

Vlast na koju se ova povelja odnosi

Principi lokalne samouprave sadržani u ovoj povelji primenjuju se na sve kategorije lokalnih vlasti koje postoje u okviru teritorije države ugovornice. Međutim, svaka strana ugovornica može, prilikom deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja da odredi kategorije lokalnih ili regionalnih vlasti na koje namerava da ograniči dejstvo ove povelje ili koje namerava da isključi iz njenog

dejstva. Ona takođe može da uključi nove kategorije lokalnih ili regionalnih vlasti u okviru povelje kasnjom notifikacijom generalnom sekretaru Saveta Evrope.

Član 14.

Odredba o obaveštavanju

Svaka strana potpisnica proslediće generalnom sekretaru Saveta Evrope sve relevantne informacije u vezi sa zakonskim odredbama i drugim merama koje preduzima u svrhu usklađivanja sa odredbama ove povelje.

deo III

Član 15.

Potpis, ratifikacija i stupanje na snagu

1. Ova povelja je otvorena za potpisivanje svakoj državi članici Saveta Evrope. Ona podleže ratifikaciji, pristupanju ili prihvatanju. Instrumenti ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja biće deponovani kod generalnog sekretara Saveta Evrope.

2. Ova povelja stupaće na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku tromesečnog perioda nakon datuma kada su četiri države članice Saveta Evrope izrazile svoju spremnost da budu vezane poveljom u skladu sa odredbama prethodnog stava.

3. U pogledu svake države članice koja kasnije izrazi svoju saglasnost da bude vezana poveljom, ova povelja stupaće na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku tromesečnog perioda nakon dana deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja.

Član 16.

Teritorijalna klauzula

1. Svaka država može u vreme potpisivanja ili prilikom deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja da specificira teritoriju ili teritorije na koje se ova povelja odnosi.

2. Svaka država može kasnije, deklaracijom upućenom generalnom sekretaru Saveta Evrope, da proširi primenu ove povelje na svaku teritoriju navedenu u deklaraciji. U pogledu takve teritorije povelja će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku tromesečnog perioda nakon datuma prijema takve deklaracije od strane generalnog sekretara.

3. Svaka deklaracija u vezi sa prethodnim paragrafima može, u pogledu svake teritorije naznačene u takvoj deklaraciji, biti povučena notifikacijom upućenom generalnom sekretaru. Povlačenje će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku šestomesecnog perioda nakon datuma prijema takve notifikacije od strane generalnog sekretara.

Član 17.

Otkazivanje

1. Svaka strana ugovornica može da otkaže ovu povelju u bilo koje vreme nakon isteka perioda od pet godina od datuma kada je povelja za nju stupila na snagu. Šest meseci unapred daće se obaveštenje generalnom sekretaru Saveta Evrope. Takvo otkazivanje neće uticati na važenje povelje u odnosu na druge strane

ugovornice pod uslovom da u svakom takvom trenutku nema manje od četiri takve strane ugovornice.

2. Svaka strana ugovornica može, u skladu sa odredbama iznetim u prethodnom paragrafu, da otkaže bilo koji paragraf dela I ove povelje koji je usvojila, pod uslovom da ostane vezana brojem i vrstom stavova navedenih u članu 12, stav 1. Za svaku stranu koja, nakon otkazivanja nekog stava, više ne ispunjava zahteve sadržane u članu 12, stav 1, smatraće se da je otkazala i samu povelju.

Član 18.

Notifikacije

Generalni sekretar Saveta Evrope obavestiće svaku državu članicu Saveta Evrope o:

- a) svakom potpisu;
- b) deponovanju svakog instrumenta ratifikacije, usvajanja ili saglasnosti;
- v) svakom datumu stupanja na snagu ove povelje u skladu sa članom 15;
- g) svakoj notifikaciji koju primi u okviru primene odredaba člana 12, st. 2. i 3;
- d) svakoj notifikaciji koju primi u okviru primene odredaba člana 13;
- đ) svakom drugom aktu, notifikaciji ili komunikaciji koji se odnose na ovu povelju.

U potvrdu toga dolepotpisani, propisno ovlašćeni za to, potpisali su ovu povelju.

Sačinjeno u Strazburu, 15. oktobra 1985. godine na engleskom i francuskom jeziku, od kojih su oba teksta podjednako merodavna, u jednom primerku koji će biti deponovan u arhivi Saveta Evrope. Generalni sekretar Saveta Evrope šalje overene kopije svakoj državi članici Saveta Evrope."

Član 3.

Prilikom predaje ratifikacionog instrumenta za Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi, Republika Srbija će dati izjavu sledeće sadržine: "Republika Srbija u skladu sa članom 12. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi smatraće se obaveznom da prihvati sledeće odredbe:

- član 2;
- član 3. st. 1. i 2;
- član 4. st. 1, 2, 4. i 6;
- član 5;
- član 7. st. 1. i 3;
- član 8. st. 1. i 2;
- član 9. st. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. i 8;
- član 10. st. 1, 2. i 3;
- član 11."

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori".